

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 114/2015-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. augusta 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou [REDAKOVANÉ], Advokátska kancelária, [REDAKOVANÉ], pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 295/2010 a jeho uznesením zo 14. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 295/2010 p o r u š i l základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Okresného súdu Rožňava č. k. 9 Er 295/2010-115 zo 14. októbra 2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 444,66 € (slovom štyristoštyridsaťštyri eur a šesťdesiatšesť centov), ktorú j e Okresný súd Rožňava p o v i n n ý vyplatiť na účet advokátky [REDAKOVANÉ], Advokátska kancelária, [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti [REDACTED] vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 114/2015-21 z 25. februára 2015 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Er 295/2010 a jeho uznesením zo 14. októbra 2014.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľka v podaní z 18. mája 2015 a okresný súd vo vyjadrení z 24. apríla 2015 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti vyplýva, že na návrh Stavebného bytového družstva [REDACTED] (ďalej len „oprávnený“) okresný súd vydal 10. mája 2010 poverenie na vykonanie exekúcie proti sťažovateľke ako povinnej súdneho exekútora JUDr. P. Hodermarskému (ďalej len „exekútor“). Exekučné konanie bolo vedené pod sp. zn. 9 Er 295/2010. Exekučným titulom bol platobný rozkaz okresného súdu sp. zn. 17 Ro 251/2010 z 21. januára 2010, ktorý sa stal právoplatným a vykonateľným 7. apríla 2010. Exekútor bol poverený vymožením pohľadávky oprávneného vo výške 968,27 € istiny a 175,32 € trov súdneho konania, ako aj trov exekúcie.

Vyhláškou o dražbe nehnuteľnosti patriacej sťažovateľke (3-izbový byt s prísl. v [REDAKČIA]) bol určený termín konania dražby na 30. marec 2012. Sťažovateľka podaním z 2. marca 2012 navrhla dražbu odložiť, pričom argumentovala, že je zamestnaná, svoje záväzky plní prostredníctvom zamestnávateľa, a preto nie je dôvod vykonať exekúciu predajom nehnuteľnosti, v ktorej žije s maloletým synom, o ktorého sa sama stará. Uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Er 295/2010 z 28. marca 2012 bol návrh sťažovateľky na odloženie dražby zamietnutý s poukazom na to, že pri celkovej výške viacerých pohľadávok oprávneného voči sťažovateľke nemožno predpokladať, že by v lehote uvedenej sťažovateľkou (do konca roku 2013) došlo k takej zmene jej pomerov, ktoré by umožnili úplne vyrovnať všetky jej dlhy.

Sťažovateľka podala 2. mája 2012 opätovnú žiadosť o odklad exekúcie do konca roku 2012 a aj táto bola uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Er 295/2010 z 29. októbra 2012 zamietnutá.

Sťažovateľka 23. augusta 2012 podala okresnému súdu námietky proti udeleniu príklepu z dôvodu, že nebola informovaná o dražbe (nebola jej doručená dražobná vyhláška). Požadovala, aby okresný súd príklep neschválil.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Er 295/2010 z 29. októbra 2012 na základe žiadosti exekútora z 21. mája 2012 bol udelený súhlas na vykonanie dražby s najnižšou cenou nehnuteľnosti vo výške 15 190 €. Uznesenie bolo odôvodnené tým, že predchádzajúca dražba konaná 18. mája 2012 bola neúspešná, lebo sa jej nezúčastnil žiaden záujemca. Všeobecná hodnota predmetu dražby bola stanovená znaleckým posudkom na sumu 21 700 €.

Druhé kolo dražby bolo určené na 18. marec 2013. Na tejto dražbe exekútor udelil príklep vydražiteľovi [REDAKČIA], ktorý nehnuteľnosť vydražil za najvyššie podanie 15 520 €.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Er 295/2010 zo 16. mája 2013 nebol príklep pre vydražiteľa schválený pre nesplnenie zákonom ustanovených podmienok doručenia dražobnej vyhlášky sťažovateľke.

Exekútor ešte pred konaním druhého kola dražby vydal aj príkaz na exekúciu zrážkami zo mzdy sťažovateľky, ktorý doručil jej zamestnávateľovi spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zamestnávateľ“). Vymáhal nárok 818,27 €, trovy súdneho konania 58 €, trovy za poverenie 16,50 €, trovy za overenie a poštovné 3,17 €, trovy za právne zastúpenie 117,32 €, trovy za právne zastúpenie v exekúcii 75,83 € a predbežné trovy exekúcie 337,43 €, teda celkom sumu 1 426,52 €.

Sťažovateľka 28. februára 2013 pracovný pomer so zamestnávateľom ukončila a požiadala, aby z odstupného, ktoré jej patrilo, boli uhradené jej dlhy zo všetkých exekučných konaní vedených proti nej. Zamestnávateľ 7. marca 2013 bankovým prevodom na účet exekútora vedený v [REDAKOVANÉ] pod poradovým číslom položky 328 s označením variabilného symbolu 2512010 uhradil sumu 1 759,30 € v exekučnej veci č. EX 251/2010 (9 Er 295/2010).

Aj napriek tomu, že sťažovateľka 7. marca 2013 uhradila dlžnú sumu aj s trovami exekúcie, exekútor v exekúcii pokračoval vykonaním dražby 18. marca 2013 a ďalšej dražby 12. mája 2014. Neupustil teda od exekúcie a nevrátil poverenie súdu po zaplatení vymáhanej pohľadávky (§ 46 ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom v kritickom čase).

Vzhľadom na to, že sťažovateľka svoj dlh vymáhaný v exekúcii 7. marca 2013 uhradila (a uhradila svoje dlhy aj v iných exekučných konaniach vedených exekútorom do konca apríla 2013 pod sp. zn. EX 27/2011, sp. zn. EX 501/2011, sp. zn. EX 1109/2009), a to prostredníctvom zamestnávateľa, odcestovala 17. marca 2012 do Českej republiky za prácou a zdržiavala sa tam do konca augusta 2013. Od 27. septembra 2013 pracovala v Nemecku, a to až do konca októbra 2014.

Keďže exekútor po neschválení príklepu udeleného na dražbe 18. marca 2013 ďalej pokračoval v exekúcii aj napriek uhradeniu pohľadávky 7. marca 2013, vzhľadom na neprítomnosť sťažovateľky podal okresnému súdu návrh na ustanovenie opatrovníka pre sťažovateľku. Uznesením okresného súdu z 27. augusta 2013 bola sťažovateľke ustanovená za opatrovníčku zamestnankyňa súdu [REDACTED].

Na následnej dražbe konanej 12. mája 2014 došlo k udeleniu príklepu pre vydražiteľku spoločnosť Váš dom, Váš byt, s. r. o. (ďalej len „vydražiteľka“), a to za najvyššie podanie v sume 16 510 €.

Sťažovateľka listom z 20. mája 2014 doručeným okresnému súdu toho istého dňa opätovne uviedla, že dražba prebehla nezákonne a že vymáhaná pohľadávka bola uhradená ešte v roku 2013 v plnej výške prostredníctvom zamestnávateľa. Týmto podaním sa však okresný súd nezaoberal, tvrdenie o úhrade vymáhanej pohľadávky nepreveril a príklep udelený na dražbe konanej 12. mája 2014 svojím uznesením č. k. 9 Er 295/2010-115 zo 14. októbra 2014 schválil. Uznesenie sa stalo právoplatným a vykonateľným 10. novembra 2014.

Podľa názoru sťažovateľky došlo k porušeniu jej označených práv podľa ústavy a dohovoru jednak tým, že počas konania nemohla riadne vykonávať svoje účastnícke práva (neboli jej doručované rozhodnutia), keďže sa zdržiavala v zahraničí, ale tiež tým, že sa v exekúcii pokračovalo aj po tom, ako vymáhanú pohľadávku 7. marca 2013 uhradila. Nezákonne bolo podľa názoru sťažovateľky aj ustanovenie opatrovníčky, keďže neboli dané na to podmienky. Poukazuje aj na ďalšie nezákonné postupy v priebehu exekúcie. Za najväčšie porušenie svojich práv považuje skutočnosť, že okresný súd sa jej podaním z 20. mája 2014 nezaoberal, hoci tam poukázala na úhradu pohľadávky ešte v marci 2013.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Rožňava sp. zn.: 9Er/295/2010 zo dňa 14.10.2014 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Rožňava sp. zn. 9Er/295/2010 zo dňa 14.10.2014 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Rožňava na nové konanie rozhodnutie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 35.000,- € (slovom tridsaťpäť tisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Rožňava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Rožňava je povinný uhradiť trovy konania vo výške 789,56 € do 15 dní odo dňa doručenia tohto nálezu na účet právnej zástupkyne advokátky [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].“

Z vyjadrenia exekútora z 10. apríla 2015 doručeného ústavnému súdu 13. apríla 2015 vyplýva, že proti sťažovateľke viedol celkom 12 exekučných konaní na vymoženie pohľadávok v úhrnnej výške 18 881,77 €. Keďže sa v predmetnej veci na základe exekučného príkazu na vykonávanie zrážok zo mzdy zo 17. mája 2011 nevykonávali žiadne zrážky zo mzdy, a to vzhľadom na vykonávanie zrážok v štyroch skorších exekúciách, dňa 25. januára 2012 bolo pod sp. zn. EX 251/2010 vydané upovedomenie o predaji nehnuteľnosti. V tom čase sa už viedlo proti sťažovateľke šesť exekučných konaní. Dňa 24. mája 2013 došlo k pokusu kontaktovať sťažovateľku v jej byte za účasti domovej dôverníčky. Zistilo sa, že sa tam sťažovateľka nezdržuje cca 6 týždňov. Po tomto bol okresný súd požiadaný o ustanovenie opatrovníka v zmysle § 49 ods. 4 Exekučného poriadku. Okresný súd uznesením z 25. júla 2013 ustanovil sťažovateľke za opatrovníka jej brata. Neskorším uznesením, ktoré sa stalo právoplatným 24. septembra 2013, bol ustanovený nový opatrovník. Až na dražbe nehnuteľnosti vykonanej 12. mája 2014 došlo k udeleniu príklepu, pričom návrh na schválenie príklepu bol okresnému súdu doručený 16. mája 2014. Z listu sťažovateľky doručeného exekútorovi 17. októbra 2014 vyplýva, že je v zahraničí, ale okrem toho žiada o vyčíslenie pohľadávky vo veci sp. zn. EX 251/2010. Ak by bolo pravdivé sťažnostné tvrdenie o tom, že pohľadávku uhradila pri skončení pracovného pomeru v roku 2013, potom by nebol dôvod v októbri žiadať o vyčíslenie tejto pohľadávky. Tvrdenia sťažovateľky sa javia ako rozporné. Po právoplatnom rozhodnutí

o schválení príklepu došlo k rozvrhovému konaniu, z ktorého vyplývalo aj to, že vo veci sp. zn. EX 251/2010 došlo k uspokojeniu zvyšnej časti pohľadávky vo výške 117,69 €. Pokiaľ sťažovateľka vyčíslila vymáhaný nárok tak, ako to uvádza v sťažnosti, treba poznamenať, že ide o vyčíslenie vymáhaného nároku v momente vydania exekučného príkazu na vykonávanie zrážok zo mzdy. Ak by sťažovateľka riadne a včas platila, nedošlo by k navýšeniu trov konania v dôsledku vydania exekučného príkazu na predaj nehnuteľnosti. Je pravdou, že zamestnávateľ sťažovateľky oznámil exekútorovi ukončenie pracovného pomeru, ako aj to, že poukazuje poslednú splátku. Pravdou je tiež, že tieto finančné prostriedky došli na účet exekútora, avšak ako to vyplýva z potvrdenia zamestnávateľa, zrážky zo mzdy sa vykonávali v štyroch iných exekučných konaniach, súčasne sa vykonávali zrážky aj v prospech iných dlžníkov, a teda len časť z uvedených finančných prostriedkov je v prospech veci sp. zn. EX 251/2010. Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že požiadala, aby z odstupného boli uhradené jej dlhy vo všetkých exekučných konaniach, ide o účelové tvrdenie. Sťažovateľka totiž doručením príkazu na vykonávanie zrážok stratila nárok na uvedené finančné prostriedky, ktoré patrili oprávnenému. Okrem toho sťažovateľka nemôže stanovovať, komu sa budú finančné prostriedky poukazovať, pretože zamestnávateľ je povinný vykonávať zrážky v poradí, v akom mu boli príkazy doručované. Zo samotného potvrdenia zamestnávateľa vyplýva, že v danej veci došlo k čiastočnému plneniu. Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že vymáhanú čiastku vo veci sp. zn. EX 251/2010 uhradila v celosti, jej tvrdenie je vyvrátené potvrdením zamestnávateľa, vyčíslením zvyšku pohľadávky v exekučnom konaní a tiež jej žiadosťou z októbra 2014 o vyčíslenie zvyšku pohľadávky. Sťažovateľka si bola vedomá, že pohľadávka nie je v celom rozsahu splatená, a preto nemohlo dôjsť k upusteniu od vykonávania exekúcie. Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že v dôsledku čiastočnej úhrady pohľadávky exekútor nemal pokračovať v dražbe, treba poukázať na zásadu hospodárnosti exekučného konania. Nebol problém vyhlásiť dražbu nehnuteľnosti v inom exekučnom konaní, kde sa vymáhala čiastka 2 492,29 €. Spôsobilo by to však navýšenie trov. Preto aj napriek čiastočnému plneniu exekútor pokračoval v dražbe vo veci sp. zn. EX 251/2010. Účelové je aj tvrdenie sťažovateľky o nezákonnosti ustanovenia opatrovníčky pre nesplnenie zákonných podmienok. O ustanovení opatrovníka nerozhoduje exekútor, ale súd, ktorý preveruje, či sú splnené zákonné podmienky na ustanovenie

opatrovníka. Na otázku týkajúcu sa finančných prostriedkov odvedených zamestnávateľom treba uviesť, že tieto boli pripísané na účet exekútora, boli zaúčtované, a keďže touto úhradou nedošlo k uspokojeniu pohľadávky vo veci sp. zn. EX 251/2010 v celom rozsahu, exekútor neinformoval okresný súd o vysporiadaní pohľadávky a o upustení od vykonania exekúcie. Napokon pre spresnenie treba uviesť, že celkový nárok vo veci sp. zn. EX 251/2010 predstavoval po navýšení trov konania v dôsledku predaja nehnuteľnosti sumu 1 934,15 €, a preto by ani úhrada sumy 1 759,30 € zaúčtovaná iba do tohto spisu nezakladala upustenie od exekúcie z dôvodu neúplného vysporiadania pohľadávky.

Z vyjadrenia predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 12/15 z 24. apríla 2015 doručeného ústavnému súdu 30. apríla 2015 vyplýva, že poukázaním sumy 1 759,30 € na účet exekútora 7. marca 2013 nebola v celom rozsahu uspokojená pohľadávka predstavujúca sumu 1 934,15 €. Preto nie je pravdivé tvrdenie sťažovateľky, že v čase vykonania dražby nehnuteľnosti bol dlh uspokojený. Bolo teda dôvodné, aby exekútor pokračoval v exekúcii predajom nehnuteľnosti vzhľadom na výšku vymáhaných pohľadávok v danom exekučnom konaní, ako aj iných exekučných konaniach s tým, že jediným zistiteľným hodnotnejším majetkom vo vlastníctve sťažovateľky bola iba predmetná nehnuteľnosť. K námietke sťažovateľky o nemožnosti vykonávať jej účastnícke práva treba uviesť, že zásielky jej boli doručované, avšak tieto nepreberala. Kým trval pracovný pomer, zásielky jej exekútor doručoval prostredníctvom zamestnávateľa. Následne ako sama uviedla, odcestovala za prácou do zahraničia bez toho, aby oznámila miesto svojho pobytu, resp. adresu, na ktorej bude preberať poštu. Z vykonaného šetrenia o pobyte sťažovateľky prostredníctvom polície vyplynulo, že jej pobyt nebol známy. Následne okresný súd zisťoval okruh jej príbuzných pre účely ustanovenia opatrovníka na doručovanie písomností v exekučnom konaní. Z evidencie obyvateľstva sa zistilo, že jej najbližšími príbuznými sú dospelý syn a dvaja bratia. Bratia nesúhlasili s tým, aby boli ustanovení za opatrovníka. Dospelého syna nebolo možné za opatrovníka ustanoviť preto, že jeho pobyt bol v registri obyvateľov Slovenskej republiky uvedený len označením mesta bez bližšej adresy pobytu. Preto bol nakoniec opatrovník ustanovený v zmysle § 29 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku v osobe zamestnankyne súdu.

Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľky z 18. mája 2015 doručenej ústavnému súdu 25. mája 2015 vyplýva, že exekútor nepoprel úhradu sumy 1 759,30 €. Pri správnej aplikácii zákonných ustanovení o odmenách a náhradách súdnych exekútorov je zrejmé, že celkový dlh sťažovateľky vo veci sp. zn. EX 251/2010 bol 7. marca 2013 uhradený v celom rozsahu. Podľa názoru sťažovateľky exekútor túto uhradenú sumu úmyselne nepoukázal v zákonnej lehote oprávnenému, aby aj napriek zaplateniu mohol pokračovať v exekúcii predajom nehnuteľnosti sťažovateľky. Exekútor až 25. novembra 2014 poukázal oprávnenému 928,25 €, a to až na základe výzvy právnej zástupkyne sťažovateľky. Od exekúcie malo byť preto úhradou sumy 1 759,30 € upustené v zmysle § 46 ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom v inkriminovanom čase. Pokiaľ exekútor tvrdí, že celkový nárok po navýšení trov v dôsledku predaja nehnuteľnosti predstavoval 1 934,15 €, treba uviesť, že toto tvrdenie je zavádzajúce. Zamestnávateľ sťažovateľky preukázateľne poukázal exekútorovi 1 759,30 € vo veci sp. zn. EX 251/2010. Exekútor bol povinný túto sumu poukázať oprávnenému v zákonnej lehote a túto platbu zaúčtovať len v tejto veci, nie teda v žiadnej inej. V dôsledku poukázania sumy bol exekútor povinný už 7. marca 2013 upustiť od exekúcie. To sa však nestalo a napriek úhrade boli vyhlásené ďalšie dve kolá dražby, pričom napokon došlo k dražobnému predaju. Pokiaľ by exekútor postupoval podľa zákona a upustil by od exekúcie dňom pripísania dlžnej sumy na účet, nedošlo by k navýšeniu trov exekučného konania v neprospech sťažovateľky na sumu 1 934,15 €. Napriek tomu, že sťažovateľka namietala uspokojenie vymáhanej pohľadávky vrátane trov, okresný súd sa s tým nezaoberal a tvrdenie nepreveril napríklad vyžiadaním správy od zamestnávateľa.

Ústavný súd doručil sťažnosť, uznesenie č. k. II. ÚS 114/2015-21 z 25. februára 2015, vyjadrenie exekútora, vyjadrenie okresného súdu a repliku sťažovateľky aj oprávnenému, ako aj vydražiteľke, aby sa aj oni mohli vo veci samej vyjadriť, keďže by mohli byť dotknutí vo svojich právach rozhodnutím ústavného súdu.

Z vyjadrenia právnej zástupkyne oprávneného advokátky [REDAKOVANÉ],
Advokátska kancelária, [REDAKOVANÉ], z 12. júna 2015 doručeného

ústavnému súdu 15. júna 2015 vyplýva, že navrhuje sťažnosti nevyhovieť. Stotožňuje sa so stanoviskami okresného súdu a exekútora. Do predaja bytu na dražbe 12. mája 2014 oprávnený eviduje u sťažovateľky nedoplatok 7 373,66 €. Od roku 2008 sťažovateľka neuhrádzala platby za výkon správy, do fondu opráv a za plnenia poskytované s užívaním bytu riadne a včas, a preto bolo nevyhnutné vymáhať pohľadávky postupne v 9 exekučných konaniach až do roku 2014. Sťažnosť treba považovať za účelovú s cieľom oddialiť vypratanie bytu. To, že došlo k úplnému zaplateniu dlhu, pre ktorý je vedená exekúcia, je len tvrdením sťažovateľky. V skutočnosti poukázaním sumy 1 759,30 € došlo iba k čiastočnému zaplateniu dlhu.

Vydražiteľka, ktorá výzvu ústavného súdu prevzala 1. júna 2015, vyjadrenie nepodala.

II.

Z upovedomenia o začatí exekúcie sp. zn. EX 251/2010 z 8. júna 2010 vydaného exekútorom vyplýva inter alia výzva, aby sťažovateľka uspokojila vymáhanú pohľadávku s príslušenstvom a trovami na účet exekútora č. [REDAKOVANÉ] vedený v [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], s označením variabilného symbolu 2512010.

Z výpisu z bankového účtu zamestnávateľa č. 47 zo 7. marca 2013 z [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], vyplýva, že 7. marca 2013 bol uskutočnený prevod sumy 1 759,30 € do [REDAKOVANÉ] Bank [REDAKOVANÉ] (smerový kód banky [REDAKOVANÉ]) s vyznačením variabilného symbolu 2512010 a konštantného symbolu 304.

Z listu sťažovateľky okresnému súdu z 20. mája 2014 vyplýva inter alia, že „*Som si vedomá, že som mala pohľadávky, a to dlžobu na byt na Ul. [REDAKOVANÉ] Ex.251/10 v roku 2013 z môjho odstúpného bolo vyplatené v plnej výške aj s poplatkami.*“. List bol podľa dátumovej pečiatky do podateľne okresného súdu osobne doručený 20. mája 2014.

Z uznesenia okresného súdu č. k. 9 Er 295/2010-115 zo 14. októbra 2014 vyplýva, že ním bol schválený príklep udelený vydražiteľovi 12. mája 2014. Okresný súd inter alia konštatuje, že po udelení príklepu na dražbe konanej 12. mája 2014 sťažovateľka 20. mája 2014 doručila písomné podanie, v ktorom namietala, že sa dražba vykonala bez jej vedomia, hoci sa v tom čase zdržiavala doma. Tvrdila tiež, že dražba prebehla nezákonne, lebo pohľadávku v plnej výške uhradila. Zároveň však z jej podania z 20. mája 2014 nevyplýva, kde sa zdržiavala od mája 2013, pričom miesto jej pobytu sa nepodarilo zistiť. K listu sťažovateľky sa vyjadril aj exekútor, ktorý uviedol zoznam 11 exekúcií vedených proti sťažovateľke, pričom 4 z nich (pod sp. zn. EX 1109/2009, sp. zn. EX 27/2011, sp. zn. EX 132/2011 a sp. zn. EX 501/2011) boli ukončené vymožením pohľadávky zrážkami zo mzdy sťažovateľky.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Sťažovateľka je presvedčená, že vzhľadom na dobrovoľnú úhradu celej vymáhanej pohľadávky nebol dôvod v exekúcii pokračovať a uskutočniť dražobný predaj jej bytu. Neboli dodržané ani jej procesné práva a neboli splnené zákonné podmienky na to, aby jej bol ustanovený opatrovník. Napokon, aj keby bolo pravdou, že celý dlh neuhradila, prípadný zvyšok neumožňoval dražobný predaj nehnuteľnosti.

Podľa názoru okresného súdu pokračovanie v exekúcii, uskutočnenie dražobného predaja a následné schválenie príklepu bolo dôvodné, pretože sťažovateľka uhradila iba časť exekvovanej pohľadávky. V súlade so zákonom bolo aj ustanovenie opatrovníka. Vzhľadom na viaceré dlhy sťažovateľky, ako aj z dôvodu nedostatku iného postihnuteľného majetku bolo na mieste vykonať exekúciu predajom nehnuteľnosti.

Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993).

Medzi účastníkmi konania vedeného ústavným súdom nebolo sporné, že sťažovateľka 7. marca 2013 uhradila prostredníctvom zamestnávateľa sumu 1 759,30 € na účet exekútora. Rovnako bolo nesporné, že exekúcia napriek tomu pokračovala. Nepochybné je aj to, že sťažovateľka listom z 20. mája 2014 oznámila okresnému súdu inter alia, že vymáhaná pohľadávka bola uhradená ešte v roku 2013 v plnej výške prostredníctvom zamestnávateľa.

Z uznesenia okresného súdu č. k. 9 Er 295/2010-115 zo 14. októbra 2014 možno vyrozumieť, že okresný súd vzal na vedomie podanie sťažovateľky doručené 20. mája 2014, v ktorom tvrdila, že pohľadávku v plnej výške uhradila. Okresný súd sa výslovne s touto námietkou nevysporiadal a poukázal na vyjadrenie exekútora, v ktorom uviedol zoznam 11 exekúcií vedených proti sťažovateľke, z ktorých 4 (označené konkrétnymi spisovými značkami) boli ukončené vymožením pohľadávky zrážkami zo mzdy sťažovateľky. Možno usudzovať, že o úhrade (čiastočnej úhrade) pohľadávky vedenej pod sp. zn. EX 251/2010 nemal okresný súd vedomosť.

Z vyjadrenia exekútora z 10. apríla 2015 podaného ústavnému súdu možno vyrozumieť, že tento neinformoval okresný súd o vysporiadaní pohľadávky vo veci sp. zn. EX 251/2010, keďže nedošlo k jej úplnému vysporiadaniu. Podľa všetkého teda okresný súd pri rozhodovaní o schválení príklepu nemal vedomosť o tom, že došlo k úhrade sumy vo výške 1 759,30 €.

Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že okresný súd za daného stavu nepostupoval tak, aby sa sporná námietka sťažovateľky spoľahlivo objasnila. Pritom nie sú žiadne pochybnosti o tom, že išlo o relevantnú námietku, v prípade preukázania ktorej by dražobný príklep nemal byť schválený, keďže za takejto situácie by k dražbe vôbec nemalo dôjsť. Okresný súd po negatívnom stanovisku exekútora (ktorý tvrdenú úhradu pohľadávky nepotvrdil) neurobil žiadne ďalšie kroky, najmä však nedal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k stanovisku exekútora a tvrdenie o úhrade pohľadávky preukázať, resp. nevyužil ani možnosť sám požiadať zamestnávateľa sťažovateľky o potrebnú informáciu. Zároveň treba konštatovať aj pochybenie exekútora, ktorý informáciu o úhrade (čiastočnej úhrade) pohľadávky okresnému súdu na základe vlastných úvah vôbec neposkytol. Pritom bolo v nepochybnej právomoci okresného súdu posúdiť tú rozhodujúcu otázku, či platbou vo výške 1 759,30 € došlo k úplnej úhrade vymáhanej pohľadávky, alebo iba k jej čiastočnej úhrade. Okresný súd mal teda posúdiť, či navýšenie dlhu o ďalšie trovy, ako tieto vyčíslil exekútor, boli za daného stavu dôvodné. Rovnako mal posúdiť, či bola sťažovateľka oprávnená určiť, aká časť z jej mzdy sa má zúčtovať v prospech spornej pohľadávky, ako aj

to, či po uskutočnenej úhrade a jej zaúčtovaní v správnej výške bolo ešte možné viesť exekúciu predajom nehnuteľnosti.

Tým, že okresný súd na uvedené rozhodujúce otázky nedal vo svojom uznesení č. k. 9 Er 295/2010-115 zo 14. októbra 2014 žiadnu odpoveď, porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Zovšeobecnene možno uviesť, že pokiaľ povinný v rámci exekúcie namieta, že pohľadávku dobrovoľne uhradil, pričom exekútor to popiera, je povinnosťou všeobecného súdu dať povinnému možnosť tvrdenie dokázať. Opačný postup je porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zároveň to znamená, že bude úlohou okresného súdu posúdiť ďalšie námietky sťažovateľky. Táto by mala uviesť, v čom vidí porušenie svojich práv ako účastníčky konania pri doručovaní, keď sama uznáva, že sa zdržiavala v cudzine, ako aj konkrétne v čom vidí nesprávnosť ustanovenia opatrovníka. Tieto námietky totiž sťažovateľka zatiaľ dostatočne nekonkretizovala.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení, ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 9 Er 295/2010-115 zo 14. októbra 2014 a vec vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

Okresný súd bude viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu v ďalšom konaní.

V súvislosti s ďalším konaním ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 61 Exekučného poriadku, podľa ktorého navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené. Žiaden z účastníkov konania sa vecou z tohto pohľadu nezaoberal, a preto okresný súd by mal zisťovať stanoviská oprávneného, sťažovateľky a vydražiteľky aj z tohto aspektu. Ústavný súd poukazuje na citované ustanovenie bez toho, aby k nemu zaujímal akékoľvek meritórne stanovisko, pretože posúdenie danej právnej problematiky je teraz plne v právomoci okresného súdu.

Sťažovateľka požadovala priznať úhradu trov právneho zastúpenia advokátkou v sume 789,56 €.

Podľa ústavného súdu patrí odmena za tri úkony právnych služieb v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť a replika na vyjadrenie okresného súdu a exekútora) po 139,83 €. Prináleží tiež režijný paušál trikrát po 8,39 €, teda celkom čiastka 444,66 € (bod 3 výroku nálezu).

Nebolo možné vyhovieť sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľka požadovala primerané finančné zadosťučinenie vo výške 35 000 € (bod 4 výroku nálezu).

Ústavný súd je presvedčený, že vyslovením porušenia označených práv, zrušením uznesenia okresného súdu a vrátením veci na ďalšie konanie bola v plnom rozsahu napravená ujma, ktorá sťažovateľke vznikla, a preto neprichádzala do úvahy peňažná náhrada.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 časť vety pred bodkočiarkou ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou

rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. augusta 2015